

**JAVNA USTANOVA
ZA UPRAVLJANJE ZAŠTIĆENIM PODRUČJIMA
I DRUGIM ZAŠTIĆENIM PRIRODNIM VRIJEDNOSTIMA
NA PODRUČJU ŠIBENSKO - KNINSKE ŽUPANIJE**

G O D I Š N J I P R O G R A M

**ZAŠTITE, ODRŽAVANJA, OČUVANJA, PROMICANJA
I KORIŠTENJA ZAŠTIĆENIH DIJELOVA PRIRODE NA
PODRUČJU ŠIBENSKO - KNINSKE ŽUPANIJE**

ZA 2013. GODINU

Br: 253/3 -2012

Šibenik, 15. studenog 2012.

Na temelju članka 76. Zakona o zaštiti prirode ("Narodne novine" broj 70/05, 139/08, 57/11) te članka 16. Statuta Javne ustanove za upravljanje zaštićenim prirodnim područjima i drugim zaštićenim prirodnim vrijednostima na području Šibensko-kninske županije Upravno vijeće na 30. sjednici održanoj dana 15. studenog 2012. razmotrilo je i donijelo

G O D I Š N J I P R O G R A M

ZAŠTITE, ODRŽAVANJA, OČUVANJA, PROMICANJA I KORIŠTENJA ZAŠTIĆENIH DIJELOVA PRIRODE NA PODRUČJU ŠIBENSKO- KNINSKE ŽUPANIJE

ZA 2013.GODINU

Programom se obuhvaća pet osnovnih djelatnosti Javne ustanove za upravljanje zaštićenim područjima i drugim zaštićenim prirodnim vrijednostima na području Šibensko-kninske županije, i to:

- zaštita;
- održavanje;
- očuvanje;
- promicanje;
- korištenje.

UVOD

Prema odredbama Zakona o zaštiti prirode (N.N. 70/05, 139/08, 57/11) Javna ustanova za upravljanje zaštićenim područjima i drugim zaštićenim prirodnim vrijednostima na području Šibensko-kninske županije (u daljnjem tekstu: Javna ustanova) skrbi o svim zaštićenim prirodnim područjima, osim kategorija nacionalnih parkova i parkova prirode u Šibensko – kninskoj županiji.

Zaštita prirode obavlja se sukladno Godišnjem programu zaštite, održavanja, očuvanja, promicanja i korištenja zaštićenih dijelova prirode kojeg donosi Upravno vijeće Javne ustanove uz suglasnost Župana prema odredbama Zakona o zaštiti prirode (N.N. 70/05 članak 76. stavak 3. i 139/08 članak 20.).

Opći cilji programa jest upravljanje, zaštita, skrb, praćenje stanja te promicanje zaštićenih dijelova prirode i dijela Nacionalne ekološke mreže na području Šibensko - kninske županije.

Posebni ciljevi programa su sljedeći:

- utvrđivanje i praćenje stanja u prirodi,
- educiranje i upoznavanje javnosti s načinom djelovanja Javne ustanove,
- priprema dokumenata za upravljanje prirodnim vrijednostima.

Javna ustanova skrbi o 9 lokaliteta zaštitnih kategorija spomenik prirode (2) i značajni krajobraz (7):

1. Spomenici prirode:

- a) STARA STRAŽA – geološki
- b) CETINA – VRELA – hidrološki

2. Značajni krajobrazi:

- a) KRKA KRAJOLIK donji tok
- b) KRKA KRAJOLIK gornji tok
- c) ŽUTSKO – SITSKA OTOČNA SKUPINA
- d) KANAL – LUKA u Šibeniku
- e) GVOZDENOVO - KAMENAR
- f) VODENI TOK I KANJON ČIKOLE
- g) RIJEKA KRČIĆ

Javna ustanova skrbi i o svim lokalitetima unutar Nacionalne ekološke mreže koji se nalaze van granica nacionalnih parkova i parkova prirode. Uspostava Nacionalne ekološke mreže RH propisana je Zakonom o zaštiti prirode.

Sukladno Zakonu, ekološka mreža definira se kao sustav međusobno povezanih ili prostorno bliskih ekološki značajnih područja, koja uravnoteženom biogeografskom raspoređenošću značajno pridonose očuvanju prirodne ravnoteže i biološke raznolikosti, a treba obuhvatiti ekološki važna područja od međunarodne i nacionalne važnosti (međunarodne konvencije, relevantne Direktive EU, nacionalni crveni popisi ugroženih vrsta i staništa).

Uredba obuhvaća područja važna za zaštitu ugroženih divljih svojti i stanišnih tipova na nacionalnoj i europskoj razini, uključujući i potencijalna područja ekološke mreže NATURA 2000 (ekološka mreža Europske unije koja obuhvaća područja važna za očuvanje ugroženih vrsta i stanišnih tipova), a pod upravljanjem Javne ustanove to su:

Područja važna za divlje svojte i stanišne tipove (veća područja):

#HR5000028	Dinara
#HR3000419	J. Molat-Dugi-Kornat-Murter-Pašman-Ugljan-Rivanj-Sestrunj-Molat
HR2000917	Krčić
HR3000087	Morinjski zaljev
#HR2000922	Svilaja
#HR2000923	Paško polje
#HR2000924	Suho polje
HR2000925	Cetina - vrela
#HR2000919	Čikola - kanjon
#HR2001050	Murter
#HR2001067	Butižnica
#HR2001068	Radiljevac
HR2000920	Kanjon Guduče
#HR3000171	Ušće Krke
#HR2001019	Prokljansko jezero
#HR3000081	Rončić
#HR3000082	V. i M. Skala
#HR3000086	Uvala Makirina
#HR3000088	Uvala Grebaštica
#HR3000089	Uvale oko rta Ploča
#HR3000090	Uvala Stivančica
#HR3000091	Uvala Tijašnica
#HR3000092	Blitvenica
#HR3000177	Zmajevu oko
#HR3000437	Sedlo - podmorje
#HR3000438	Kosmerka - Prokladnica - Vrtlac - Babuljak - podmorje
#HR3000439	Uvale Tratinska i Balun
#HR3000440	Žirje - Kabal
#HR3000441	Kaprije
#HR3000442	Kakanski kanal
#HR3000443	Tetovišnjak - podmorje
#HR3000444	Kukuljari
#HR3000445	Murterski kanal
HR2001136	Koridor za morske kornjače

Područja važna za divlje svojte i stanišne tipove (manji – točkasti lokaliteti)

#HR3000414	Zmajevu uho
#HR3000319	Jama Gradina
#HR2000526	Oštrica - Šibenik
#HR2000129	Stražbenica špilja
HR2000743	Šibenik - Zablaće
#HR3000321	Mandalina špilja
HR2000744	Šibenik - Solaris
#HR3000316	Vodena jama (o. Kukuljar)
#HR3000320	Jama pod Orljakom

#HR2000132	Škarin Samograd
#HR3000317	Jama Nozdarica
#HR2000167	Špilja Tradanj
#HR2000788	Uvala Makirina 1
#HR2000789	Uvala Makirina 2
#HR3000318	Ivinjska jama
#HR3000306	Špilja na Gustacu
#HR2000175	Trogrlo špilja
#HR3000305	Jama na Kurbi
#HR2000062	Kotluša špilja
HR2000033	Gospodska špilja
#HR2000020	Čulumova pećina
HR2000966	Šarena jezera kod Knina
HR2000495	Crni vrh - Plavno

Međunarodno važna područja za ptice

#HR1000024	Ravni kotari
#HR1000027	Mosor, Kozjak i Trogirska zagora
#HR1000029	Cetina
#HR1000028	Dinara

- lokaliteti u prijedlogu za NATURA 2000 mrežu

ZAŠTITA

Zaštita pojedinih područja je temeljna metoda očuvanja biološke i krajobrazne raznolikosti. Zaštićena područja čine okosnicu sveukupne zaštite i ključne čvorove ekološke mreže koji predstavljaju utočišta i spremnike biološke raznolikosti.

Zaštita prirode mora se temeljiti na zaštiti vrsta i njihovih staništa, ali također nadzirati procese i djelatnosti koje ugrožavaju očuvanje i održivo korištenje prirodnih dobara.

Cilj Javne stanove je kontinuirano prikupljati podatke o zaštićenim vrstama i staništima, te ih sistematizirati na način da budu podloga za kvalitetnije upravljanje, a to namjeravamo kroz slijedeće aktivnosti:

- Nastavit ćemo provoditi inventarizaciju i monitoring stanja faune morskih ekosustava za lokalitete kojima upravlja Javna ustanova.
- Provodit ćemo istraživanje speleoloških objekata.
- Nastavit će se kontinuirani nadzor zaštićenih područja i područja ekološke mreže na prostoru Šibensko-kninske županije. O svakom lokalitetu ekološke mreže prikupljati će se novi podaci o zatečenom stanju te o rasprostranjenosti divljih svojti i stanišnih tipova na tim područjima.
- Nastavljamo kontinuirano provođenje mjera zaštite od požara u zaštićenim područjima.

OČUVANJE I ODRŽAVANJE

Očuvanje i održavanje zaštićenih prirodnih vrijednosti bazirat će se na Zakonom propisanim mjerama zaštite, programima i osnovama gospodarenja, kao i izdanim mjerama i uvjetima zaštite prirode i dopuštenjima za zahvate u prostoru.

Ovim programom, u dijelu koji se odnosi na očuvanje i održavanje zaštićenih prirodnih vrijednosti, planiraju se nužne aktivnosti s ciljem da zaštićena područja zadrže temeljne karakteristike zbog kojih su taj status i dobili, te da ćemo u narednom periodu provesti niz mjera za njihovo očuvanje:

- Nastavljamo s obilježavanjem zaštićenih prirodnih vrijednosti Šibensko-kninske županije postavljanjem informativnih tabli i smeđe turističke signalizacije.
- Nastaviti će se održavanje svih postavljenih informativnih tabli.
- Nastaviti će se s održavanjem uređenih vidikovaca.
- Organizirat ćemo akciju čišćenja podmorja značajnog krajobraza Žuto – sitska otočna skupina
- Organizirati ćemo akciju čišćenja kopna unutar značajnog krajobraza Kanal – luka u Šibeniku.
- U 2013. nastavljamo s prikupljanjem dokumentacije, kartografskih prikaza, foto dokumentacije te ćemo i dalje redovitim obilaskom terena vršiti monitoring i opis postojećeg stanja pojedinih lokaliteta.
- Nastavit će se suradnja sa JU Zavod za prostorno planiranje iz Šibenika na izradi Prostornog plana područja posebnih obilježja Žuto - sitske skupine otoka.

- Nastavljamo rad na nadopuni geografsko-informacijskog sustava o zaštićenim područjima županije s podacima iz dokumenata o zaštiti, praćenja stanja - monitoringa te projekata i stručnih podloga koje su trenutno u izradi.
- Nastavit ćemo sa prikupljanjem i pripremanjem materijala za izradu plana upravljanja svim zaštićenim prirodnim vrijednostima kojima upravlja Javna ustanova.
- U 2013. kroz projekt „Turistička valorizacija Kanala sv. Ante“ ojačati ćemo kapacitete nadzorne službe nabavom broda za nadzor morskih zaštićenih područja

PROMICANJE I EDUKACIJA

Obrazovanje i obavješćivanje javnosti dva su važna instrumenta u promociji očuvanja biološke, krajobrazne i geološke raznolikosti. Obrazovanje je prvi korak u procesu socijalne promjene – vodi do razumijevanja biološke, krajobrazne i geološke raznolikosti, a potom i do promjena stavova i ponašanja javnosti, odnosno preuzimanja odgovornosti i uključivanja u njenu zaštitu.

Sredstva javnog informiranja imaju važnu ulogu u zaštiti biološke, krajobrazne i geološke raznolikosti. Pružanjem informacija širokoj javnosti mogu stvoriti podršku, pritisak ili angažman javnosti.

Globalni je trend povećanje udjela elektronske komunikacije pa se taj potencijal treba iskoristiti i u svrhe obrazovanja, obavješćivanja i sudjelovanja javnosti u zaštiti biološke, krajobrazne i geološke raznolikosti.

Informacije o stanju biološke, krajobrazne i geološke raznolikosti i dostupnost tih informacija osnovni su preduvjet za porast svijesti javnosti i ciljnih skupina na temu biološke raznolikosti. U tom smislu treba davati podršku razvoju tehničke, znanstvene i tehnološke suradnje s domaćim i međunarodnim institucijama, a u svrhu zaštite biološke, krajobrazne i geološke raznolikosti i održivog korištenja njenih komponenti.

Na temelju prijašnjeg iskustva i saznanja o slaboj informiranosti javnosti o zaštićenim prirodnim vrijednostima na području Šibensko-kninske županije, djelovanju Javne ustanove Zaštićene prirodne vrijednosti Šibensko – kninske županije te o lokalitetima kojima upravlja, Javna ustanova će u 2013. godini, intenzivirati projekte edukacije i uključivanja javnosti u aktivnosti vezane uz zaštitu prirodnih vrijednosti na području Županije i sukladno tome planiramo:

- Sustavno nastaviti rad na edukaciji školske populacije u Županiji o zaštićenim prirodnim vrijednostima kroz predavanja koja će imati za cilj usvajanje novih činjenica o zavičaju i podizanje ekološke svijesti kod školske populacije.
- Organiziranje radionice za ronilačke centre i klubove kroz MedPAN projekt „Edukativna podmorska snorkeling staza u Murterskom kanalu“.
- Raditi na promidžbi i uređenju internet stranice www.zasticenapodrucja.com (www.zpv-sibenik.hr) koja predstavlja Javnu ustanovu te daje važne podatke i informacije o prirodnim vrijednostima Županije.
- Raditi na promidžbi i uređenju internet stranice www.kanal-svetog-ante.com koja daje važne podatke i informacije o projektu „Turistička valorizacija kanala Sv. Ante“
- Kroz projekt Turistička valorizacija kanala sv. Ante planiramo:
 - Održati informativni seminar za pružatelje usluga u turizmu – Presentacija potencijala poslovnih mogućnosti lokaliteta.

- Edukaciju za turističke vodiče i agencije – potencijali Kanala sv. Ante (prirodni, kulturni, povijesni...).
 - Organiziranje i održavanje dvodnevne konferencije o održivom razvoju turizma u zaštićenim područjima prirode za javne ustanove koje upravljaju zaštićenim dijelovima prirode.
 - Napraviti Katalog aktivnog turizma u zaštićenim područjima Šibensko – kninske županije s pripadajućom kartom.
 - Izraditi promotivni film o aktivnom turizmu u zaštićenim područjima u trajanju od 15 min, i promotivni spot u trajanju od 30 sek.
 - Odraditi radionice sa dionicima zaštićenih područja u procesu izrade Plana upravljanja.
 - Organizirati promotivno događanje na samom kraju projekta za koje će biti izrađeni letci i plakati.
- Prigodno obilježiti važnije datume vezane uz zaštitu prirode 22. travnja (Dan planete Zemlje) i 22. svibnja (Dan zaštite prirode u RH i Međunarodni dan biološke raznolikosti).

ODRŽIVO KORIŠTENJE

Zaštita prirode je postala integralna djelatnost kojom se korištenje prirodnih dobara nastoji uskladiti s koncepcijom održivog razvoja.

U svrhu poboljšanja kapaciteta za prihvata posjetitelja, u 2013. godini realizirati ćemo slijedeće aktivnosti:

- Kroz realizaciju projekta „Turistička valorizacija kanala sv. Ante“, Javna ustanova planira se na jugoistočnoj strani kanala sv. Ante na području značajnog krajobrazca Kanal–luka u Šibeniku dovršiti izgradnju 4,4 km pješačko – biciklističke staze sa vidikovcem i odmorištem, postavljanje opreme uz stazu, sanacija pristaništa ispod crkvice/pećine sv. Ante, izgradnja drvenog mostića Škar - Školjić te hortikulturno uređenje uz stazu.
- U sklopu projekta „Turistička valorizacija kanala sv. Ante“ ako osiguramo sredstva iz drugih izvora financiranja, planira se izrada projektne dokumentacije za daljnju fazu projekta – Turistička valorizacija morskog prolaza Hitlerove oči u kanalu sv. Ante i pristupna staza i projekt uređenja zgrade u Minerskoj u „CENTAR PRIRODNIH VRIJEDNOSTI ŠIBENSKO-KNINSKE ŽUPANIJE (Centar sv. Ante) te Mediteranski prirodoslovni istraživački kampus /centar (MENARE Mediterranean Nature Research Center)“.
- Izgradnja podmorske staze u Murterskom kanalu kroz projekt „Edukativna podmorska snorkeling staza u Murterskom kanalu“ sufinanciran od MedPAN organizacije.
- Priprema potrebne dokumentacije za apliciranje Projekta Šubićevac na strukturne fondove koji će nam biti dostupni ulaskom u EU.
- Javna ustanova će i dalje prikupljati podatke o svim zainteresiranim stranama za obavljanje djelatnosti u zaštićenim prirodnim područjima, te im uz prethodnu suglasnost Upravnog vijeća Javne ustanove i Ministarstva zaštita okoliša i prirode ponuditi ugovore o koncesijskim odobrenjima za obavljanje djelatnosti.

U 2013. godini moguća su slijedeća koncesijska odobrenja:

- Koncesijsko odobrenje na trgovinu na malo i veliko;

- Koncesijsko odobrenje na ugostiteljsku djelatnost:
 - Pansion, apartman, kamp i ostali smještajni kapaciteti
 - Hotel
 - Objekti za posluživanje hrane i pića;
- Koncesijsko odobrenje za turističko korištenje speleoloških objekata;
- Koncesijsko odobrenje za panoramski dalekozor;
- Koncesijsko odobrenje za parkiralište;
- Koncesijsko odobrenje za korištenje hidroenergije;
- Koncesijsko odobrenje za punjenje vode za piće;
- Koncesijsko odobrenje za telekomunikacijske objekte i elektroničke uređaje;
- Koncesijsko odobrenje za Paintball i Airsoft;
- Koncesijsko odobrenje za organizirane klupske i sportske pripreme;
- Koncesijsko odobrenje za tečajeve, obuku i sl.;
- Koncesijsko odobrenje za športski ribolov:
 - Godišnje dozvole
 - Tjedne dozvole
 - Dnevne dozvole;
- Prijevoz posjetitelja:
 - Brod/brodica
 - Panoramski vlakić;
- Koncesijsko odobrenje za organizirano vođenje posjetitelja:
 - Razgledavanje
 - Splavarenje, kajak, kanu i sl.
 - Slobodno penjanje
 - Avanturistički turizam;
- Koncesijska odobrenja ronilačkim društvima za organiziranje zarona;
- Koncesijsko odobrenje za oglašavanje;
- Koncesijsko odobrenje za prolaz turističkim plovilima.
- Koncesijska odobrenja za privezišta i marine na vodnom gospodarstvu

SURADNJA I PROJEKTI

S obzirom na nedovoljna proračunska sredstva za provođenje svih potrebnih aktivnosti, od osobite je važnosti uključivanje u projekte financijske pomoći na području zaštite prirode pa stoga planiramo:

- U rujnu 2013. realizirati projekt „Turistička Valorizacija kanala sv. Ante“. Kroz natječaj IPA 2007-2009: Business related infrastructure grant scheme za predmetni projekt smo dobili sredstva za sufinanciranje od strane EU u iznosu od 999.999,51 eura. Projekt je s realizacijom započeo 02. ožujka 2012. Planirano trajanje projekta je 18 mjeseci.

Da bismo postigli planirane rezultate projekta:

1. *Poboljšana koordinacija između institucionalnih dionika u turizmu na projektu, Uspostavljen sustav projektnog menadžmenta*
2. *Kreirani funkcionalni rekreativni turistički objekti za pješaćenje i biciklizam uz poboljšanu dostupnost kulturnih znamenitosti na lijevoj obali kanala sv. Ante*
3. *Pojačani kapaciteti Javne ustanove Zaštićene prirodne vrijednosti za održivi razvoj turizma i upravljanje zaštićenim područjima prirode*
4. *Uspostavljene veze između nove turističke ponude i gospodarskih aktera u turizmu*
5. *Zaštićene prirodne vrijednosti u Šibensko - Kninskoj županiji promovirane javnosti i ciljanim tržištima*

u sklopu projekta u 2013. godini moramo realizirati slijedeće skupine aktivnosti:

1. Upravljanje projektom i koordinacija

- organiziranje sastanaka projektnog tima svaki mjesec, projektnog koordinacijskog odbora svaka 3 mjeseca i organiziranje i održavanje Finalne/završne konferencije

2. Infrastrukturni radovi na lokalitetu vezani uz rekreacijski sadržaj na lijevoj obali kanala sv. Ante (građevinski radovi i nabava i montaža opreme uz /na stazi)

3. Jačanje institucionalnih kapaciteta za održivo upravljanje zaštićenim područjima prirode

- Nabava opreme za poboljšanje nadzora nad zaštićenim područjima

- Priprema plana upravljanja zaštićenim prirodnim područjima kojima upravlja Javna ustanova Zaštićene prirodne vrijednosti Šibensko – kninske županije

4. Stvaranje veza s pružateljima usluga u turizmu

- radionice za turističke djelatnike

5. Promocija

- Do kraja svibnja 2013. realizirati projekt „Edukativna podmorska staza u Murterskom kanalu“. Projekt je najvećim dijelom sufinanciran od strane MedPAN organizacije, zatim Ministarstva turizma i UNDPa kroz projekt COAST.
- Nastaviti suradnju s UNDP-om do kraja provedbe projekta COAST.
- Također planiramo i jaču suradnju sa jedinicama lokalne samouprave i nevladinim organizacijama u pripremi projekata koji u sebi sadrže dijelove koji su vezani uz rad Javne ustanove i njezinu ulogu u održivom razvoju Šibensko-kninske županije.
- Sudjelovati ćemo i na drugim projektima i natječajima od kojih se očekuju određeni prihodi, sukladno nastaloj situaciji i vlastitim mogućnostima, a koji nisu predviđeni ovim Programom.

PREDSJEDNIK UPRAVNOG VIJEĆA

Dr.sc. Drago Marguš